

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාව - 2015

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාවේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1957 අංක 49 දරන රාජ්‍ය කාර්මික සංස්ථා පනතේ 29 වන වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර සංස්ථාවේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම.

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවයන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළ වන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උප වගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 විගණන මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 19 ප්‍රකාරව, අනාගත වගකීම් ඇතිවීමේ අවදානම අවම කර ගැනීම සඳහා විග්‍රාමික පාරිතෝෂික බැඳියාව සම්බන්ධයෙන් ආයෝජන සැලැස්මක් ඇති කර ගැනීම දෙබර්ගමත් කර තිබුණද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ රු.2,273,472 ක විකුණුම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ විකුණුම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි.
- (ආ) වෛද්‍ය සැපයුම් අංශය වෙනුවෙන් මිලදී ගත් තත්ත්වයෙන් අසමත් බව තහවුරුවී තිබුණු ඖෂධවල පිරිවැය හා වෙනත් විවිධ ගාස්තු අදාළ සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීම සඳහා නිකුත් කර තිබුණු හරපත්‍රවල වටිනාකම් උපවිත පදනමට ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට මුදල් පදනමට ගිණුම්ගත කර තිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අයවියයුතු රු.288,401,175 ක් ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාවේ අලෙවිය සඳහා මිලදී ගෙන තිබුණු තත්ත්වයෙන් අසමත් හා කල් ඉකුත්වී තිබුණු ඖෂධවල පිරිවැය සහ එයට අදාළ විවිධ ගාස්තු රු.51,276,084 ක් සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අයකර ගතයුතු නමුත් එයට පටහැනිව ලාභයට එරෙහිව කපාහැර තිබුණි.
- (ඈ) ඖෂධ නැව්ගත කිරීමට පෙර සිදු කරනු ලබන නියැදි පරීක්ෂාව වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අයකරගත යුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඒ වෙනුවෙන් දරන ලද රු.1,825,267 ක් සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමකින් තොරව සංස්ථාවේ වියදමක් ලෙස ගිණුම්ගතකර තිබුණි.

2.2.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමස්ත ණයගැතියන්ගෙන් සියයට 87.4 ක් හෙවත් රු.4,176,881,984 ක් වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයෙන් ලැබිය යුතුව තිබූ නමුත් වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයේ ගිණුම් වාර්තා අනුව එම ශේෂය රු.4,013,750,000ක් විය. ශේෂ සැසඳුම් ප්‍රකාශන පිළියෙල කරමින් රු.163,131,984 ක් වූ වෙනසට හේතු හඳුනාගෙන ගිණුම්වල ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබූ අතර මෙම තත්ත්වය ඉකුත් වර්ෂ විගණන වාර්තාවලින් පෙන්වා දී තිබියදීත් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.3 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයෙන් ලැබිය යුතු රු.4,176,881,984 ක ශේෂයෙන් රු.202,974,314 ක් වර්ෂ 6 ත් වර්ෂ 17 ත් අතර කාලයක් පැරණි ණය ශේෂ වූ අතර රු.3,973,907,670 ක ණය සඳහා කාල විශ්ලේෂණ විගණනය වෙත ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.
- (ආ) සංස්ථාවේ ප්‍රතිපත්තිය අනුව ණයගැතියන් විසින් දින 30 සිට දින 45 දක්වා කාලයක් තුළදී ණය පියවිය යුතු වුවද, පුද්ගලික ආයතන, රාජ්‍ය හා අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනවලින් අයවිය යුතු රු.602,087,573 ක ණය ශේෂයෙන් වර්ෂ 5 ඉක්මවූ හිඟ ණය ශේෂය රු.13,331,781 ක් විය.
- (ඇ) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු රක්ෂණ වන්දි ගිණුමේ රු.5,046,889 ක ශේෂය තුළ රක්ෂණ සංස්ථාවේ එකඟතාවය ලැබීමට ප්‍රථම ලැබිය යුතු රක්ෂණ වන්දි ලෙස සංස්ථාව විසින් ඇස්තමේන්තුගත කර තිබූ මුදලක් ගිණුම්ගත කර තිබීම නිසා 2003 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය දක්වා වූ කාල පරාසයක සිට පැවත එන රු.3,064,850 ක රක්ෂණ වන්දි අයකර ගත නොහැකිවී තිබුණි.
- (ඈ) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට බහාලුම් තැන්පතු ගිණුමේ ශේෂය රු.10,223,824 ක් වූ අතර ඉන් රු.5,136,000 ක් වර්ෂ 2 ත් වර්ෂ 8 ත් අතර කාලයක සිට ආපසු අයකර නොගත් තැන්පතු විය.
- (ඉ) පරිගණක පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම වෙනුවෙන් ඉකුත් වර්ෂ තුනක් තුළ අවස්ථා 40 කදී සේවා සැපයුම්කරුවෙකු වෙත නිකුත්කර තිබුණු රු.5,669,617 ක අත්තිකාරම් හා 2007 සිට 2012 වර්ෂය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ සැපයුම්කරුවන්ට නිකුත්කර තිබුණු රු.4,749,631 ක අත්තිකාරම් 2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් නිරවුල්කර නොතිබුණි.
- (ඊ) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු බැංකු බිල්පත් ගිණුමේ ශේෂය රු.2,411,989,869 ක් විය. ඉන් රු.6,379,974 ක් වර්ෂ 3 කට වඩා පැරණි සැපයුම්කරුවන්ට නොගෙවූ සියයට සියයක ණයවර ලිපි වටිනාකම හා රැඳවුම් මුදල් වලින් සමන්විත වී තිබුණි.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණයන්ට අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා පහත පරිදි විය.

නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මුදල් රෙගුලාසි 371	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අවස්ථා 17 කදී නිකුත් කර තිබුණු එකතුව රු.108,084 ක්වූ අතුරු අග්‍රිම දින 14 ත් දින 150 ත් අතර කාලයක් ප්‍රමාදවී පියවා තිබුණි. තවද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සංස්ථාවේ නිලධාරීන් වෙත අවස්ථා 04 කදී නිකුත්කර තිබුණු එකතුව රු.566,825 ක්වූ අත්තිකාරම් 2016 ජුනි 15 දින වනවිටත් පියවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ආ) 2011 පෙබරවාරි 11 දිනැති අංක PED/57 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු වක්‍රලේඛය.	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අවස්ථා 39 කදී රු.100,000 ඉක්ම වූ එකතුව රු.10,043,000 ක්වූ ප්‍රදාන හා අනුග්‍රාහකත්ව දීමනා වක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට පටහැනිව පෞද්ගලික ආයතන වෙත ගෙවා තිබුණි.

(අ) 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිරිවැය රු.1,633,302,106 ක් වූ ඉඩම්, පරිගණක, උපකරණ, ලී බඩු හා සවිකිරීම් යන වත්කම් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පරිදි ස්ථාවර වත්කම් ලේඛණයක් පවත්වා නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.619,598,174 ක ශුද්ධ ලාභයක් වූ අතර, එයට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ශුද්ධ ලාභය රු.549,409,084 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශුද්ධ ලාභයේ රු.70,189,090 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී විකුණුම් ආදායම රු.2,329,523,502 කින් හා වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම රු.25,521,619 කින් වැඩිවීමද, මූල්‍ය වියදම රු.147,449,309 කින් හා වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම් රු.186,934,386 කින් අඩුවීමද ඉහත වර්ධනය සඳහා බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා ඉකුත් වර්ෂ 04 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2011 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා අඛණ්ඩ මූල්‍ය අතිරික්තයක් පෙන්නුම් කළද එය 2012 වර්ෂයෙන් පසු වාර්ෂිකව උච්චාවචනය වී තිබුණි. සේවක පාරිශ්‍රමික, රාජ්‍ය බදු හා ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂයවීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී සංස්ථාවේ 2011 වර්ෂයේදී රු.1,614,236,294 ක්වූ දායකත්වය 2015 වර්ෂයේදී රු.2,500,345,125 ක් දක්වා සියයට 6 සිට සියයට 29 අතර උච්චාවචනයන් සහිතව වර්ධනය වී තිබුණි.

3.2 ආයතනයට එරෙහිව හෝ ආයතනය විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

බාහිර ආයතන හා නිලධාරීන් විසින් ටෙන්ඩර් පිරිනැමීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීම, තනතුරින් පහත දැමීම, අසාධු ලේඛනගත කිරීම් යන කරුණු මත සංස්ථාවට එරෙහිව අධිකරණවල නඩු 05 ක් ගොනුකර තිබූ අතර ඉන් එක් නඩුවකට අදාළ වන්දි මුදල ඇමරිකානු ඩොලර් 948,759 ක් විය. ආයතනය විසින් බාහිර ආයතන 03 කට එරෙහිව එකතුව රු.7,862,551 ක වන්දි ඉල්ලා අධිකරණවල නඩු 03 ක් ගොනුකර තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 1971 සැප්තැම්බර් 22 දිනැති අංක 14,976/8 දරන ලංකාණ්ඩුවේ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය ප්‍රකාරව, ඖෂධ නිෂ්පාදනය, ස්වදේශීය නිෂ්පාදන මිලට ගැනීම, ආනයනය, අපනයනය, අලෙවි කිරීම, බෙදාහැරීම, සකස් කිරීම, ගබඩා කිරීම සහ ඇසිරීම යනාදී වූ ප්‍රධාන අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට කටයුතු කර තිබුණු නමුත් ඖෂධ හා ඖෂධීය ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ පර්යේෂණ සහ ප්‍රමිතිකරණය, ඖෂධ තත්ත්වය පාලනය කිරීම, සියුම් රසායන ද්‍රව්‍ය නිපදවන කර්මාන්ත පිහිටුවීම හා ඒවාට අනුග්‍රහ දැක්වීම, ඖෂධ අලෙවිය පිළිබඳ ලංකාව තුළත්, විදේශ රටවලත් පර්යේෂණ කටයුතු ඇරඹීම සහ ඖෂධ සම්බන්ධයෙන් පවත්නා වෙළඳ ලකුණු හා ජේටන්ට් අයිතිවාසිකම් අත්කර ගැනීම යන ප්‍රධාන අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පිළියෙල කර තිබුණු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් ඉටුකරගැනීමට සංස්ථාව අපොහොසත්ව තිබුණි.
  - (i) තොග හිඟයන්ගේ මට්ටම සියයට 5 ක් දක්වා වූ අවම මට්ටමකට පත්කිරීම.
  - (ii) තෝරාගත් අයිතම සඳහා වෛද්‍ය සැපයීම් අංශයට හා රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාවට සැපයුම් කරන සැපයුම්කරුවන් ඒකාබද්ධ කිරීම.
  - (iii) බඳවාගැනීම් පරිපාටිය සංවර්ධනය කිරීම, ස්ථාන මාරුවීම් සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්තියක් සැකසීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.
  - (iv) කාර්යය සාධනය මත පදනම් වූ දිරිදීමනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
  - (v) සේවක දුක්ගැනිවිලි සඳහා වූ අත්පොතක් ප්‍රකාශයට පත්කිරීම.
  - (vi) සංස්ථාවේ සියළුම මෙහෙයුම් අංශ සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර සම්පත් සැලසුම්කරණ පද්ධතියක් (Enterprises Recourses Planning System) ක්‍රියාත්මක කිරීම.
  - (vii) සැලසුම්කරණ අංශයක් ස්ථාපිත කිරීම.

4.2 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ප්‍රමාණවත් කාල අන්තරයන් සහිතව ඇණවුම් නොලැබීම හා වරින්වර ඇණවුමේ ප්‍රමාණයන් වැඩි කිරීම වැනි ප්‍රශ්න පිළිබඳව වෛද්‍ය සැපයුම් අංශය සමඟ සාකච්ඡා කර පිළියම් යෙදීමට කටයුතු නොකිරීම, ඖෂධ නියැදි නියමිත කාලය තුළ ලබාගැනීමට හා නැවත කිරීමට පෙර නියැදි පරීක්ෂාව නියමිත කාලය තුළදී කරවා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් උත්සාහයක් නොගැනීම, ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරියේ සහතිකය නොමැති ඖෂධ ආනයනය කිරීමට කටයුතු කිරීම හා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේදී උද්ගතවන විවිධ ගැටළු සම්බන්ධයෙන් ගතවන කාලය අවම කර ගැනීමට කටයුතු නොකිරීම යනාදිය හේතුවෙන් වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය ඇණවුම් කර තිබුණු ඖෂධවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් නියමිත කාලය තුළදී සපයාදීමට සංස්ථාව අපොහොසත්වී තිබුණි. විගණනය වෙත සංස්ථාවෙන් ලබාදෙන ලද තොරතුරු අනුව 2013 වර්ෂයේදී ඇණවුම්කර තිබුණු ඖෂධ අයිතම 672 කින් අයිතම 360 ක් හා 2014 වර්ෂයේදී ඇණවුම්කර තිබුණු අයිතම 610 කින් අයිතම 103 ක් සැපයීමට අපොහොසත්ව තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ලැබී තිබුණු ඇණවුම් හා සැපයීම් සංඛ්‍යා පිළිබඳ විස්තර විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.
- (ආ) නැවත කිරීමට පෙර නියැදි පරීක්ෂා කිරීම හා ඇසුරුම් පිළිබඳ පැහැදිලි කර ගැනීම් (Pack clarification) සඳහා කල්ගතවීම හේතුවෙන් ණයවර ලිපි විවෘත කිරීමට ප්‍රමාදවීම, ණයවර ලිපි සංශෝධනයන් කිරීමට සිදුවීම හා ඇණවුම් හෙවත් ඉන්ඩෙන්ටු නිකුත් කිරීමට ප්‍රමාදවීම යනාදී කරුණු තොග හිඟයන් ඇතිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණු නමුත් එවැනි ප්‍රමාදයන් අවම කර ගැනීම කෙරෙහි ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුකර නොතිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී තොග හිඟ අවස්ථා 10 කදී ආනයන මිලට වඩා වැඩියෙන් රු.28,956,276 ක් වැයකර ඖෂධ දේශීය වශයෙන් මිලදී ගැනීමට සිදුවී තිබුණි.
- (ඇ) ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේදී නියැදි පරීක්ෂාව සඳහා එවන ලද ඖෂධ, අදාළ පරීක්ෂාවෙන් පසුව විනාශකළ යුතු වුවද විනාශ කිරීමට අනුමැතිය ලබා වර්ෂ 1 ත් වර්ෂ 3 ත් අතර කාලයක් ගතවී තිබුණද නියැදි 48 ක් විනාශ කිරීමකින් තොරව ගබඩාවල රඳවාගෙන තිබුණි.
- (ඈ) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මාර්ගස්ථ තොග ගිණුමේ කාල විශ්ලේෂණයට අනුව, පිරිවැය රු.175,929,700 ක් වූ තොග මාස හයකට වඩා වැඩි කාලයක්ද පිරිවැය රු.5,544,669 ක් වූ තොග වර්ෂයකට වඩා වැඩි කාලයක්ද මාර්ගස්ථ තොග ලෙස පවතින බව තහවුරු විය. වෛද්‍ය සැපයුම් අංශය විසින් භාර නොගත් තොග දිගුකාලයක් තිස්සේ මාර්ගස්ථ තොග ලෙස

පවතින නමුත් තොග භාර නොගැනීමට හේතු සොයාබලා පිළියම් යෙදීමට අපොහොසත්වී තිබුණි.

- (ඉ) සංස්ථාවේ අලෙවිය සඳහා මිලදී ගෙන තිබුණු ඖෂධ වලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට පිරිවැය රු.141,420,110 ක් වූ ඖෂධ විකිණිය නොහැකි තත්ත්වයට පත්වී තිබුණි. නමුත් භෞතික තොග සමීක්ෂණ වාර්තා අනුව එම තොගයේ පිරිවැය රු.99,436,700 ක් පමණක් වූයෙන් රු.41,983,410 ක වෙනසක් පැවතුණි. මෙම වෙනසින් රු.5,906,462 ක් සඳහා පැහැදිලි කිරීම් විගණනයට ලැබුණු නමුත් තවදුරටත් රු.36,076,948 ක වෙනසට හේතු ඉදිරිපත් නොකෙරුණි. මේ අනුව හානිවූ තොග භෞතිකව නොපැවතීම තුළින් විකිණීමට නුසුදුසු තොග නැවත වෙළඳපලට නිකුත්වීමේ හැකියාවක් පවතින අතර එමගින් ගුණාත්මක නොවන ඖෂධ පාරිභෝගිකයන් අතට පත්වීමේ සම්භාවිතාවයක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ පැවති ක්‍රියාකාරී ඔසුසල් 32 න් ඔසුසල් 17 ක් අලාභ ලබා තිබුණු අතර මුළු අලාභය රු.26,618,559 ක් විය. නමුත් අවිස්සාවේල්ල, අම්පාර, හම්බන්තොට, යාපනය හා පිළියන්දල පිහිටි ඔසුසල් 5 ක් 2012 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වාම අඛණ්ඩව අලාභ ලබා තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුළු අලාභයෙන් සියයට 47 ක් ඉහත ඔසුසල් 5 න් ලබා තිබුණි.
- (උ) වෛද්‍ය සැපයීම් අංශය විසින් ගෙවීම් ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණු තත්ත්වයෙන් අසමත්, හානිවූ හා ඌනතා ඖෂධ වෙනුවෙන් සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අයවිය යුතු රු.692,818,791 ක් අයකර ගැනීම සඳහා 2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් කළමනාකරණය විසින් ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

4.3 ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ලංසු ඉදිරිපත්කර තිබුණු එකම සැපයුම්කරුගෙන් මුළු පිරිවැය රු.22,130,460 ක්වූ ErythromycinEthylsuccinate oral suspension ඖෂධ බෝතල් 275,000 ක් වෛද්‍ය සැපයුම් අංශය වෙනුවෙන් 2011 වර්ෂයේදී මිලදීගෙන තිබුණු නමුත් ලංසු විවෘත කිරීමේ කටයුතුවල විනිවිදභාවය තහවුරු කිරීමේ ලිඛිත සාක්ෂි පවත්වා නොතිබුණි. තවද ලංසුව සමඟ නියැදි ඉදිරිපත්කර නොකිබීම, 2006 වර්ෂයේදී සපයා තිබුණු ඖෂධයක් තත්ත්වයෙන් අසමත්වී තිබීම හා එලදායී තරඟකාරී බවක් නොමැතිවීම යනාදී කරුණු හේතුකොට ගෙන ලංසුව ප්‍රතික්ෂේප කළ හැකිව තිබුණු නමුත් ඒ වෙනුවට 2005 වර්ෂයෙන් පසු මෙම සැපයුම්කරුට එරෙහිව කිසිදු පැමිණිල්ලක් නොමැති බවට සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් කරමින් මෙම ඖෂධය මිලදී ගැනීමට තීරණය කර තිබුණි. ජීව කාලය වර්ෂ දෙකක් වූ ඖෂධයෙන් බෝතල් 123,393 ක් මිලදී ගෙන වර්ෂයකට ආසන්න කාලයකදී තත්ත්වයෙන් අසමත්වී තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අලෙවි නියෝජිත සමුළුව වෙනුවෙන් රු.2,837,103ක් වැයකර තිබුණද අනුමත විස්තරාත්මක අයවැය ලේඛනය විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි. තවද ලංසු කැඳවීමකින් තොරව උත්සව ශාලාව හා ආහාර වෙනුවෙන් රු.1,097,672 ක් වැයකර තිබුණි. ඊට අමතරව කාර්ය කළමනාකරණයට (Event Management) ඇතුළත් ආලෝකකරණය, ජායාරූපකරණය, සංගීතය, නර්තනය හා ආරාධනා පත්‍ර මුද්‍රණය එක අයිතමයක් ලෙස සලකා ලංසු කැඳවා තිබුණු අතර වැයකර තිබුණු මුළු මුදල රු.1,200,000 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම වියදම රු.756,880 කින් හෙවත් සියයට 171 කින් වැඩිවී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

4.4 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

2013 හා 2014 වර්ෂවලදී රක්ෂණ ආවරණ ලබා ගැනීමකින් තොරව ප්‍රවාහනය කරමින් තිබුණු පිරිවැය රු.22,190,387 ක ඖෂධ නොකාව තුළ ඇතිවූ ගින්නකින් විනාශවී තිබුණි. එහි අලාභය තක්සේරු කිරීම සඳහා වැයකර තිබුණු රු.5,687,874 ක් ඇතුළත් මුළු අලාභය රු.27,878,261 ක් විය.

4.5 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට විධායක තනතුරු 32 ක , විධායක නොවන තනතුරු 82 ක හා සුළු සේවක තනතුරු 20 ක පුරප්පාඩු පැවති නමුත් වෙනත් විධායක තනතුරු 27 ක්, විධායක නොවන තනතුරු 22 ක් හා සුළු සේවක තනතුරු 01 ක් සඳහා අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය ඉක්මවා 44 දෙනෙකු ස්ථිර පදනම මතද 06 දෙනෙකු කොන්ත්‍රාත් පදනම මතද බඳවාගෙන තිබුණි.

5. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

වෛද්‍ය සැපයුම් අංශයෙන් ලැබෙන ඇණවුම් සඳහා පිළියෙල කරන ලද ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කාල සටහන පිළියෙල කර නොතිබුණි. සංස්ථාවේ අලෙවිය සඳහා මිලදී ගන්නා වෛද්‍ය සැපයුම් හා වෙනත් වත්කම් මිලදී ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් හා ප්‍රසම්පාදන කාල සටහනක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

5.2 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් පිළියෙල කර තිබුණු සංශෝධිත අයවැය ලේඛනයට අනුව සමස්ත වියදම් අයිතම 66 කින් වියදම් අයිතම 26 ක ඇස්තමේන්තුගත වියදම හා තත්‍ය වියදම අතර සියයට 35 සිට සියයට 515 දක්වා වූ පරාසයක විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමණාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

5.3 පාරිසරික හා සමාජ වගකීම් ඉටු කිරීම.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) අලෙවි කිරීමට හා වෛද්‍ය සැපයුම් අංශය වෙනුවෙන් මිලදී ගන්නා ඖෂධ හා ශල්‍ය ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීමට පෙර තත්ත්ව පරීක්ෂණයට භාජනය කළයුතු නමුත් විගණන නියදි පරීක්ෂාවේදී තෝරාගත් ඖෂධ අයිතම 274 කින් ඖෂධ අයිතම 69 ක් නිකුත් කිරීමෙන් පසුව පරීක්ෂාකර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී නිකුත්කළ ඖෂධවලින් පිරිවැය රු.13,484,980 ක්වූ ඖෂධ තත්ත්වයෙන් අසමත් බවත් එම ඖෂධ රෝගීන් වෙත නිකුත් කර ඇති බවත් හඳුනාගෙන තිබුණි. මෙවැනි තත්ත්වයන් යටතේ ගුණාත්මක නොවන ඖෂධ පාරිභෝජනය සඳහා රෝගීන් අතට පත්වීමේ දැඩි අවධානමක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අවස්ථා 17 කදී තත්ත්වයෙන් අසමත් හා කල්ඉකුත් වීමට ආසන්න පිරිවැය රු.237,650 ක් වූ ඖෂධ තොග පරිත්‍යාග ලෙස රජයේ රෝහල්, වෛද්‍ය සායන, පාසැල් හා හමුදා ආයතන වෙත නිකුත්කර තිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින් වර සංස්ථාවේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමුකරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුවේ.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර

නිරීක්ෂණ

(අ) තොග පාලනය

තොග උභයතා හා අතිරික්තතා අවම කර ගැනීමට පියවර නොගැනීම හා බින් කාඩ්වල සඳහන් තොග ප්‍රමාණයන් හා පරිගණක පද්ධතියේ ඇති තොග ප්‍රමාණයන් අතර වෙනස්කම් හඳුනාගෙන ගැලපීම් නොකිරීම.

(ආ) මූල්‍ය පාලනය

හරපත් සඳහා මුදල් එකතු කර ගැනීම කාර්යක්ෂමව නොකිරීම.

(ඇ) අලෙවි කළමනාකරණය

අලාභවලට හේතු සොයා බලා අවම කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් පරිදි කටයුතු කර නොතිබීම.